

**Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
za 2024 rok
oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań**

Realizacja zadań własnych gminy wynikających z ustawy

I. Działania asystenta rodziny

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morawicy w 2024 r. zatrudniał 1 asystenta rodziny w wymiarze pełnego etatu.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morawicy na pokrycie wynagrodzeń asystenta rodziny w roku 2024 pozyskał z „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” kwotę 30 514,91 zł, z czego wykorzystano 29 057,09 zł.

Na wnioski pracowników socjalnych usługami asystenta rodziny w 2024 roku zostało objętych 19 rodzin, w których stwierdzono najpilniejszą potrzebę wparcia. Praca asystenta koncentrowała się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci.

Głównym celem asystentury jest praca z rodzinami, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania tej funkcji przez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Rodzina, w wyniku podjętej z nią pracy powinna osiągnąć zdolność prawidłowego funkcjonowania na tyle, aby bezpieczeństwo dzieci nie było zagrożone. A także osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Asystent współpracuje również z rodzinami, których dziecko umieszczone pozostaje w pieczy zastępczej w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Należy nadmienić, że rodzinie może zostać przydzielony asystent rodziny za zgodą tej rodziny lub na mocy prawomocnego orzeczenia Sądu Rejonowego, jako odgórny nakaz współpracy.

W 2024 roku asystent rodziny pracował z 19 rodzinami, w których było 61 osób, w tym 29 osób dorosłych i 32 dzieci wychowywanych w tych rodzinach. We wszystkich rodzinach występowały problemy opiekuńczo – wychowawcze, w szczególności brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, alkoholizm, bezrobocie, zła sytuacja ekonomiczna.

Aby wzmocnić efektywność pracy asystenta rodziny M-GOPS stworzył możliwości podnoszenia kwalifikacji. Asystent rodziny w ubiegłym roku skorzystał z 6 szkoleń on-line poszerzających wiedzę merytoryczną z zakresu pracy z rodzinami wieloproblemowymi, współpracy z dziećmi i osobami dorosłymi cierpiącymi na zaburzenia psychiczne oraz zaburzenia zachowania. Ponadto asystent uczestniczył w cyklu konferencji i szkoleń stacjonarnych organizowanych przez PCPR w Kielcach jak również w trzydniowym szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla członków grup roboczych.

W ramach wykonywanych obowiązków asystent rodziny współpracował między innymi z instytucjami takimi jak:

- placówki oświatowe: szkoły, przedszkola,
- służba zdrowia,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kielcach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim,
- Placówka opiekuńczo wychowawcza typu rodzinnego w Kielcach,
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny i Grupa Robocza,
- Sąd Rejonowy w Kielcach,
- Terapeuci uzależnień,
- Komisariat Policji w Morawicy,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chmielniku,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego dla dzieci przy ul. Kusocińskiego w Kielcach,
- Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy,
- Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka w Kielcach,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego „Syntonia” w Kielcach,
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu w Kielcach,
- Fundacja Pomocy Dzieciom i Osobom Chorym, „Bo w nas jest moc” z Ostrowca Świętokrzyskiego,
- Fundacja „Złote Serce” w Pińczowie.

W okresie styczeń-grudzień 2024 r. asystent rodziny składał wizyty w środowiskach wymagających wsparcia.

Mając na celu wsparcie rodziny podejmowano następujące działania:

• **Opracowano i realizowano plan pracy z każdą rodziną objętą wsparciem asystenta.** Plan ten tworzony był we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym oraz opracowany we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Plan pracy jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej. Plany pracy tworzone były po zapoznaniu się z sytuacją rodziny i jej problemów. Plany obejmowały zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnej sytuacji w danej rodzinie.

• **Udzielono pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego:**

- instruktaż prawidłowego sprzątania mieszkania,
- trening, edukacja przygotowywania pełnowartościowych posiłków,
- trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci). Pomagano w ustalaniu terminów wizyt lekarskich,
- doradzano, w jaki sposób zarządzać finansami domowymi, analiza dochodów i wydatków. Przeprowadzono edukację z zakresu racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, planowania wydatków, robienia zakupów z zachowaniem zasad oszczędności,
- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami,
- udzielono wsparcia i porad jak należy wypełniać dokumenty oraz jak i gdzie załatwiać sprawy urzędowe. Wskazano jak ubiegać się o rozłożenie zadłużenia na raty czy też umorzenie,
- 8 rodzin zostało zakwalifikowanych i otrzymało pomoc żywnościową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

• **Udzielono pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:**

- działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez rodziny),
- edukacja z zakresu prawidłowego wypełniania funkcji wychowawczej,
- wdrażanie metod nagradzania i karania (bez stosowania przemocy),
- motywowanie do uczestnictwa w życiu szkolnym dziecka, utrzymywaniu regularnego kontaktu z wychowawcą, pedagogiem,

- prowadzono indywidualne konsultacje dla rodziców, rodzicom udzielono pomocy w związku z problemami wychowawczymi. Troje dzieci zostało przebadanych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, dzięki czemu rodzice mogą pracować z dzieckiem według wskazań zawartych w opinii,
- współpracowano ze szkołami w zakresie problemów wychowawczych. Nawiązanie kontaktu ze szkołą wpływa pozytywnie na poprawę zachowania dzieci i na ich frekwencję. Asystent utrzymywał systematyczny kontakt ze szkołami monitorując w ten sposób sytuację dzieci i reagując w razie konieczności.

• Udzielono pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych:

- poprawa wzajemnej komunikacji w relacjach rodzic – dziecko,
- wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci, informowanie o możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej, pokierowania i niejednokrotnie towarzyszenie rodzinom,
- trening radzenia sobie ze stresem, zniechęceniem, bezsilnością.

• Udzielono pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej. Motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych:

- diagnoza predyspozycji zawodowych,
- informowanie o odbywających się szkoleniach, kursach zawodowych,
- motywowanie do kontaktu z PUP,
- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
- nauka i pomoc w pisaniu CV, listu motywacyjnego,
- konsultacje nt. autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
- motywowanie do utrzymania pracy zarobkowej.

• Podejmowano działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:

- przeprowadzano interwencje,
- wysyłano wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodziny, pisma informacyjne o rodzinie, sprawozdania o współpracy z rodziną,
- współpracowano z zespołem interdyscyplinarnym i grupami roboczymi, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- kontakt z kuratorem zawodowym, społecznym.

• **W rodzinach z problemem alkoholowym prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie wzmocnienia rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:**

- motywowanie do podjęcia terapii uzależnień, terapii rodzinnej czy regularnego przyjmowania zalecanych leków,
- zgłoszona została 1 osoba do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Morawicy.

• **Prowadzono dokumentację obejmującą:**

- okresową ocenę sytuacji rodziny,
- plan pracy z rodziną,
- dziennik pracy asystenta rodziny,
- notatki służbowe,
- miesięczną kartę czasu pracy,
- dokument zawierający wyrażenie zgody na objęcie rodziny wsparciem przez asystenta rodziny.

Należy dodać, że w trakcie pracy z rodziną asystent towarzyszył i pomagał w sytuacjach kryzysowych, odpowiadał na bieżące potrzeby rodziny adekwatne do sytuacji. Pomagał w łagodzeniu konfliktów wewnątrzrodzinnych a także udzielał pomocy w znalezieniu rozwiązań kompromisowych sytuacji problemowych. Asystent pozostawał w stałym kontakcie z pracownikiem socjalnym a także Kierownikiem M-GOPS w celu bieżących konsultacji oraz wymiany informacji. Powyższe służyło podniesieniu efektywności podejmowanych działań.

	2022	2023	2024
Środki pozyskane z „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	6 000,00 zł	pozyskano: 20 158,62 zł wykorzystano: 19 515,26 zł	pozyskano: 30 514,91 zł wykorzystano: 29 057,09 zł
Ilość szkoleń i konferencji pozwalających na poszerzenie wiedzy i podniesienie kwalifikacji, w których asystent rodziny brał udział	szkolenia on-line: 1 szkolenia stacjonarne: 1 konferencje: 4	szkolenia on-line: 3 szkolenia stacjonarne: 4 konferencje: 2	szkolenia on-line: 6 szkolenia stacjonarne: 6 konferencje: 1
Ilość rodzin, z którymi współpracował asystent rodziny z wyszczególnieniem ilości osób dorosłych oraz dzieci w tych rodzinach	24 rodzin w tym: 35 osób dorosłych, 48 dzieci	23 rodziny w tym: 32 osób dorosłych, 41 dzieci	19 rodzin w tym: 29 osób dorosłych 32 dzieci

Ilość dzieci z rodzin, z którymi współpracował asystent rodziny, które trafiły do pieczy zastępczej z uwzględnieniem liczby dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej	zabezpieczono: 2 dzieci powróciło: 0 dzieci	zabezpieczono: 0 dzieci powróciło: 0 dzieci	zabezpieczono: 7 dzieci powróciło: 0 dzieci
Ilość rodzin zakwalifikowanych do Programu Operacyjnego „Pomoc żywnościowa”	8 rodzin	8 rodzin	6 rodzin
Ilość dzieci rodzin asystenckich uczestniczących w zajęciach w ramach Programu Świetlic Środowiskowych	4 dzieci	0 dzieci	0 dzieci
Działania interwencyjne, w których brał udział asystent rodziny z uwagi na sytuację kryzysową, w szczególności okres ogłoszonego stanu pandemii oraz konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy	Wsparcie w organizacji niezbędnych artykułów dla uchodźców wojennych z Ukrainy znajdujących się na terenie miasta i gminy Morawica; Objęcie wsparciem asystenta rodziny dla łącznie 3 opiekunów tymczasowych dla 4 małych dzieci uchodźców z Ukrainy	Asystent rodziny pozostawał w gotowości do działań wspierających rodziny ukraińskie, pod których opieką pozostawały małe dzieci. Monitorowano również rodziny opiekunów tymczasowych, które w czasie całego roku 2023 pozostawały na terenie miasta i gminy Morawica	
Główne dysfunkcje oraz problemy rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Problemy opiekuńcze – wychowawcze (szczególnie brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych), alkoholizm, bezrobocie, zła sytuacja ekonomiczna, przemoc domowa wobec rodziny, używanie niedozwolonych środków psychoaktywnych, obniżony stopień funkcjonowania z uwagi na chorobę psychiczną i/lub obniżony poziom intelektualny jednego lub obojga opiekunów.		

II. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

Mając na uwadze dynamikę problemów, z jakimi boryka się dzisiejsza rodzina konieczny jest systematyczny monitoring i ewaluacja jej potrzeb. Podejmowanie stosownych działań, będących odpowiedzią na potrzeby w zakresie realizacji zadania przyczyni się do dalszego rozwoju systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie. Z rozpoznanych potrzeb środowiska lokalnego w celu realizacji zapisów Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy

zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025r. poz. 49) zauważa się potrzebę objęcia rodzin wszechstronnym wsparciem. Niezbędna jest kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, który będzie pracować z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także obejmować je długoterminowym wsparciem. Z uwagi na specyfikę pracy niezbędne jest stałe podwyższanie kwalifikacji, poszerzanie wiedzy i umiejętności asystenta rodziny poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i seminariach.

W celu efektywnego wspierania rodzin wieloproblemowych w Mieście i Gminie Morawica konieczne jest dalsze poszerzanie współpracy z jednostkami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.